

kup dovolj velik, recimo 2 do 3 m dolg, 2 m širok in 1 m visok, lahko je pa seve tudi večji ali manjši, kar je pač odvisno od razpoložljivih snovi, začnemo nasipavati drugega.

Kup komposta je treba vsaj dvakrat na leto temeljito predelati, to se pravi: prelopiti skozi in skozi in premetati. Med prelopitjem dodamo med plasti nekaj apnenega praha, končno pa še celi kup komposta potresemo s tem prahom.

Prelopitje in primes apna pospešujeta razkroj posameznih snovi tako, da postane kompost poprej uporabljen. Eno prelopitje v letu moramo brez-pogojno izvršiti v času hudega mraza, da premrzne kompost skozi in skozi. Po drugi predelavi namečemo kup tako, da nastane na vrhu vzdolž po sredini graben, kamor vlijemo od časa do časa gnojnico. Po prilično petkratnem prelopitju, to je po dveh letih, je kompost uporabljen.

Kup komposta moramo vedno opleti, da plevel ne izmožgava hranilnih snovi, in ga držati vlažnega. Mnogokateri nasadijo v to svrhu na kompostu buče ter dosežejo s tem oboje potrebno: zemlja ostane pod velikimi listi vlažna in plevel ne more uspevati.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v petek dne 18. marca so pripeljali špeharji 118 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10—12 Din, slanina po 10—11. Kmetje so pripeljali 2 voza krompirja po 1.50—1.75, 19 vreč čebule po 5.50—6 (česen 14—15), zelje 3—5. Ječmen 1.50, oves 1.25—1.50, koruza 1.50, prosa 1.50, ajda 1—1.25, ajdovo pšeno 3.50—4, fižol 1.75—2.50. Kokoš 25—35, piščanci 25—65, raca 20—30, puran 50—90. Seno 75—95, detelja 100—110. Orehi celi 4.50—5, luščeni 18—18.5. Jiren 12—16, karfiola 6—10, ohrovt 3—5, rajčič 12—14, jabolka 4—7. Mleko 2—3, smetana 10—12, sur. maslo 24—32, jajca 0.60—0.75, med 14—20, suhe slive 8—12.

DEKLETOM!

Štajerska dekleta so bila vedno znana kot ukaželjna in zato tudi kot dobre gospodinje. Vzrok: dobre gospodinjske knjige in šole. Je pa še vedno mnogo deklet, ki nimajo nobene gospodinjske knjige in niti »Gospodinjskega koledarja«. Dekleta, ne zanašajte se samo na doto, vaša dota je vaše znanje, vaša izobrazba, vaš sloves, da ste dobre in izobražene gospodinje! Zato sezite še po zadnjih izvodih letošnjega izbornega »Gospodinjskega koledarja«, katera ga še nima. Da vam omogočimo nakup, smo za te izvode znižali ceno na 6 Din, s poštino na 7 Din. Pošljite v znamkah naprej na Tiskarno sv. Cirila v Mariboru.

Mariborski svinjski sejem dne 18. III. 1932. Pripeljanih je bilo 135 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7—9 tednov stari 80 do 120 Din, 3—4 mesece stari 130 do 250 Din, 5—7 mesecev stari 300 do 380 Din, 8—10 mesecev stari 400 do 500 Din, 1 leto stari 700 do 900 Din, 1 kg žive teže 5 do 6.50 Din, 1 kg mrtve teže 7 do 8 Din. Prodanih je bilo 62 svinj.

*

Št. Janž na Dravskem polju. Prosvetno društvo je na zadnji odborovi seji sklenilo, da se igra, ki je bila pripravljena za velikonočni ponedeljek, preloži na Belo nedeljo. Vabimo tudi sosedna društva, zlasti fantovske krožke, da se te predstave udeležijo, ker bode nekaj svojevrstnega. S tem se preklicuje napoved v zadnji številki »Slovenskega Gospodarja«, na 1. strani.

Sv. Anton v Slov. goricah. Tukajšnji fantovski odsek Prosvetnega društva vprižori na velikonočni ponedeljek, popoldne po večernicah, v Društvenem domu petdejsko čarob-

no burko »Repoštev«. Tokrat bodo tudi lahko prišli na svoj račun tisti, kateri bi se radi prav pošteno nasmejali. V igri nastopijo poleg drugih tudi trije popotni rokodelci. In prav prijetno bodo zagledati prizore, ko bodo morali vsi trije ... kaj — to pa naj pride vsak sam pogledat. Zato kliče vsem domačinom, kakor tudi sosedem fantovski odsek: na svidenje! Ne bo vam žal! Vstopnina znižana! — Bog živi!

Velika Nedelja. Na velikonočni ponedeljek vprižori tukajšnje Prosvetno društvo nad vse zanimivo igro »Divji lovec« od Finžgarja. Ker je pričakovati obilnega obiska, je dobro, da si nabavite vstopnice že poprej v kaplaniji. Pridite!

Sv. Boženk v Slov. gor. Mnogo podučnega, lepega in zabavnega nam pripravlja naša mladina pod okriljem Kat. prosv. društva. Na velikonočni ponedeljek popoldan ob 3. uri bo namreč vprižorilo tokrat na novem odru zanimivo tridejansko Rodoljub iz Amerike ter končno še komičen prizor »Kmet in fotografe«. Obenem bo društvo s to prireditvijo obhajalo 25letnico svojega obstoja. Pridite od blizu in daleč!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo pri Sv. Križu pri Ljutomeru ponovi na velikonočni ponedeljek igro »Reveček Andrejček«. — Pridite!

Kapela pri Slatini-Radencih. Na velikonočni ponedeljek dne 28. t. m. ob 5. uri popoldne priredi kapelsko katoliško prosvetno društvo v restavracijski dvorani pri g. Maršehu v Radencih poučno in času primerno gledališko predstavo »Stari in mladi«. Vsi prijatelji poštene zabave so prijazno povabljeni, da se te prireditve udeležijo!

Sv. Vid na Planini. Dekliška zveza priredi na velikonočni ponedeljek ob treh popoldne v društveni dvorani materinski dan v proslavo naših dobrih, krščanskih mamic. Pridite v obilnem številu!

*

Zadnji trenutki znamenitih volunov.

Član francoskega najvišjega sodišča g. P. Bouchardou je napisal nekaj za-

Pilštajncani nanj kot na enega glavnih krivcev, ki je zvalil s svojim jezikom toliko mož ter fantov pod gosposki meč smrti. S preobitno »pijačo« je bilo po šentpeterski bitki pri kraju, sam Bog, še sta suhi kruh in streha na noč. Vest o Eminem povratku je sprejel Andrej s polnim overjenjem v preobrat svoje žalostne usode. Se ga je napil pri Pištelaku že koj drugo predpoldne, ko je bil zvedel zjutraj, da je Ema zopet doma. Nobene pridige še ni bil poslušal tako verno, kakor povest Teharčanov o trinoški celjski sodbi nad ujetimi puntarji in o slučajni najdbi kmečke junakinje ob cesti v ranah in v nezavesti. Štorklanja s prosjaško palico, ponočnega prezebanja po parmah in dnevne žeje je bilo za Andreja konec. Kdo bi bil zameril napol slepemu starcu ukanje pri belem dnevu!

Ema je vzela v lastne roke trško krčmo ter posest v okolici. Postala je znana doma in daleč naokrog kot iz groba vstala junakinja.

Siromak Andrej je že poskrbel, da se je govorilo ob shodih pri vseh številnih pilštajnskih

podružnicah o njegovi darežljivi gospodarici — kapitanski Emi.

Šmihelska nedelja leta 1573 je bila za pilštajnski trg velikanski tabor slovenskih in hrvaških kmečkih vernikov obojega spola.

Hrvati onstran Sotle se niso mogli načuditi, ker se ni znašal nikdo od gospode nad podložniki iz območja obsotelskih štajerskih graščin. Glavnih in vodilnih hrvaških borcev za staro pravdo niso le pobili, pobesili ter jih žive spekli in sežigali na grmadah, celo njih žene, деца in sorodniki so postali ne le sužnji pobesnele gospode, da — počasni mučeniki, katere so trpinčili čisto po nedolžnem. Zagorski seljaki so bili enoglasnega mnenja: turško robstvo ni in ne more biti gorje od grajskega! In vendar je Turčin mohamedan, ki je naščuvan po svoji veri na morijo in trpinčenje; graščak pa celo — kristjan!

Štajerski romarji so pojasnjevali Hrvatom, da spadajo gradovi ob obmejni Sotli pod škofovsko oblast. Posestniki krški škofje kažejo razumevanje za kmečke težnje. Baš radi tega, ker ne trpijo cerkveni dostojanstveniki odiranja in

Najstarejša podoba Matere božje.

Iz Aten poročajo, da je neki grški menih v skoraj že razpadlem samostanu pri Trapezuntu našel veliko količino kršč. ostankov, ki imajo veliko zgodovinsko in znanstveno vrednost. Ti ostanki so bili v tem samostanu zakopani že v I. stol. po Kristusu. Med njimi se nahaja podoba Matere božje, ki zanjo trdijo strokovnjaki, da je izvirno delo evangelista Luke.

Razsodnosti manjka.

Bivši predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike Calvin Coolidge je v nekem časniku spisal članek, v ka-

nimivih spominov na zadnje trenutke nekaterih znamenitih vohunov.

O vohunki Mato Hari pripoveduje:

Ko so Mato Hari dne 15. oktobra leta 1917 zjutraj zbudili in ji povedali, da prihaja njena zadnja ura, je od strahu kar okamenela in ni bila prav nič več podobna nekdanji najslavnejši plesalki sveta. V ječi Saint Lazare se je silno postarala in v zaporu se je izgubila z njenega obraza zadnja sled njene nekdanje lepote. Pri misli na smrt je globoko vzdihnila in skrila svojo glavo v roke — videti je bilo, da ji je silno težko in tesno. Nenadoma pa je bila vsa spremenjena: začela se je smehljati in na smeh se je držala do svojega konca. Vstala je in se začela oblačiti; okoli klobuka si je ovila dolg, bel pajčolan, na roke pa si je nataknila dolge rokavice.

Stopnice stare jetnišnice je kar po 2 preskakovala. Na dvorišču jo je čakal voz z zastrtimi okni. Samo en korak in bila je v vozu. Ko je izstopila iz voza, ki so ga spremljali dragonci z golimi sabljami, se je kar zibala na morišče. Preko luž in mlak je skakljala kot prava plesalka. Nato so jo privezali h kolu, ona pa se je z rahlim mahljajem roke zahvalila duhovniku in sestri strežnici in svojemu zagovorniku.

Ta prizor je silno vplival na vojake-strelce. Zadelo jo je le ena krogla v srce, druge pa so šle v zid. — Bila je mrtva na mestu...

Neka druga vohunka, priprosta in siromašna delavka, je morala na morišče dne 10. januarja leta 1917. Ko so jo privezali, je rekla: »Prosim Francijo odpuščanja — vive la France!«

Na svoj način pa se je obnašal Pavel Bolo, znan tudi pod imenom Bolo-paša. Ta je bil silno razdražljiv in duhovnik ga je moral večkrat opomniti, da prihaja njegova zadnja ura. Pritoževal se je zlasti, zakaj ni navzoč njegov odvetnik, potem pa se je preoblekel v svečano večerno obleko in si položil na srce svilen robec, ki naj bi ga nacejenega z

njegovo srčno krvjo izročili po njegovi smrti neki osebi. Ko pa je stopil v voz, je zamižal, kakor da hoče do svojega zadnjega trenutka igrati človeka, ki mu vse skupaj ni nič več mar.

Njegovo izdajstvo pa je vzbudilo po vsej Franciji in zlasti med vojaštvom tako ogorčenje, da so vojaki sklenili, da ne bodo streljali v srce, ampak v glavo. Zato je tudi robec ostal brez krvi...

*

Maribor. 70letnico svojega rojstva obhaja na velikonočni ponedeljek v ožjem rodbinskem krogu gospa Marija Vacac, splošno znana kot Amerikanka gospa Bauman. Po vsem slovenskem štajerju znana dobrotvorka in pomočnica je imela vedno odprte roke za trpeče, za one, ki živijo v pomanjkanju, za siromake in trpine. Na Ptujskem polju in v slovenjebistriškem okraju je bila krstna in birmaska botra nešteti, ki so danes že stare mamice in je po svojem povratku iz Amerike vezala birmo tudi njihovim otrokom. Za časa svojega 20-letnega bivanja v Čikagu je podpirala mnoge naše rojake, ki se je še vedno hvaležno spominjajo. Bela smrt ji je tam ugrabila sina edince in moža in se je nato vrnila sama v domovino ter se naselila v Mariboru. Tu je podpirala dijake in je bila po prevratu prav posebno naklenjena beguncem. Ljubi Bog naj bi jo nam ohranil še mnogo let!

DEKLE, NE LE PUŠELJC,

če hočeš, da bo fant ostal pri vojaki pošten, kupi mu knjigo

»Moj tovariš«,

nabožna knjiga za fante vojake. Cena 16 Din, z zlato obrezo 20 D. Zastonj dobiš poleg knjige

»Domoljubni pevec«,

Pošlji naročilo Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

terem pravi, da ne povzroča sedanjega slabega gospodarskega položaja nič drugega kot pomanjkanje razsodnosti. Naš narodni bančni sistem je dovolj trden, da bi se lahko vzdržal tudi v teh časih, a vendar poka in sicer samo zato, ker ljudstvo jemlje iz bank denar in ga spravlja doma. Kdor to dela, pravi Coolidge, škoduje samemu sebi in tudi drugim, kajti če bo vsakdo potegnil ves svoj denar iz prometa, mora slediti splošen bankrot.

Brezbriznost škoduje.

»Gospoda«, je rekel hlapec gospodarju, »na naši strohi manjka opaka. Naročite krovcu, naj vstavi drugo!«

zatiranja kmečke raje, se menjavajo tako pogostoma najemniki škofove posesti. Za zadnji upor se ni zmenil niti eden od škofovih zaupnikov. Nobeden ni hitel z orožjem nad puntarje in ljudi po nesrečni bitki pri Št. Petru ni navil tlačanskega ali desetinskega vijaka. Najemnik gleda, da le količkaj iztisne iz grunta ter gozdov dolžno najemnino, škof sam zahaja le redkokdaj v obsojenske kraje, usoda kmeta tod še ni prehuda. Če že ne šeta tlačan po izobilju, vsaj glede osebnosti svobode ni vkovan v grajske verige.

Po glavni službi božji in po izmenjavi mnenj o položaju po zatrtim puntom tostran in onstran Sotle so navalili štajerski in posebno še zagorski romarji na Pištelakovo gostilno. Vsakdo se je potrudil, da bi videl vsaj od daleč junaško nvesto kapitana, ki je bil duša vstaje in je prelil zanj mučeniško kri. V celi kmečki pobuni pa se je našla le ena, kapitana Pavla vredna zaročenka — pištajnska Ema. Ni mu stala le ob strani v veri ter prepričanju na zmago stare pravde, borila se je z mečem v roki za seljaško svobodo in je bila bičana za odrešenje iz grajskega

jarma. Zagorci so pozdravljali Emo liki boginjo. V posebno čast in odlikovanje si je štel oni zagorski kumek, kateremu je stisnil dekliški angel roko, ga lepo pogledal ali celo prijazno nagovoril.

Šmihelsko nedeljo leta 1573 so praznovali na Pilštajnu pozno v noč v znamenju najožje bratske vzajemnosti med Slovenci in Hrvati. Prvi so tolažili, drugi so bili na romanju potolaženi in so se vračali na svoje več nego skromne domove v zavesti, da bo posinila tudi njim vsaj zora znosti, če že ne svobode!

Stari Andrej je bil na večer šmihelske nedelje tako ganjen od te božje kapljice, da je jokal, pa zopet ga je nekaj pičilo, da se je kregal na sredi trga sam s seboj in robantil v noč, da je zmagala stara pravda po njegovih načrtih in napovedih.

Kaj pa kovačnice in orožarne ob Bistrici v Lesični? Po Pavlovem odhodu na punt za kmečko svobodo je samevala glede industrije Lesična precej časa. Odšli in razkropili so se vsi pomoč-

Št. Peter pri Mariboru. Tukaj se je zaključila nabiralna akcija za občinske siromake in take, ki so potrebni pomoči in podpore. Nabralo se je precejšnje količino različnih življenjskih potrebščin, pa tudi nekaj denarja. Gospod župnik je s prižnice izrekel zahvalo vsem, ki so kaj prispevali. Našli so se pa tudi takšni dobrotniki, ki so nabiralca kar hitro odpravili, češ, da ni nikogar doma, čeravno so pri topli peči sedeli. Kdor nima srca ter ljubezni do trpečega in potrebnega, ta pač tudi sam ne bo nikdar prave sreče in veselja užival. — Nedeljskega »Slovenca« se dobi tukaj vsako nedeljo po rani in pozni službi božji pred cerkvijo. Šentpeterčani pridno segajo po edinem katoliškem dnevniku v Jugoslaviji. — Zastopstvo posmrtninskega zavarovanja »Karitas« je prevzel za tukašnjo župnijo g. Krepek Anton. Kdor želi sebe ali svoje zavarovati, se naj oglasi pri imenovanem. »Karitas« je eno najboljših in najzanesljivejših posmrtninskih zavarovanj. — Sklep gospodinjstke nadaljevalne šole se je izvršil prav slovesno in domače prijetno. Gojenke so pokazale, da so se mnogo lepega in za gospodinjstvo potrebnega naučile. Da bi le vse tudi ohranile in tudi doma tako ravnale. Sklepa se je udeležil tudi g. sreski načelnik in sreski šolski nadzornik in še več povabljenih gostov. — Blizu se Velika noč in začetek spomladi, a je še vse kot v najhujšem zimskem času. Pa imamo upanje, da bo za Vel. noč tudi sneg in zima zgubila svojo moč.

Sv. Peter pri Mariboru. Sporočamo pretužno vest, da smo dne 5. t. m. pokopali ob veliki udeležbi občinstva in prijateljev ter sorodnikov blago ženo in spoštovano gostilničarko g. Heleno Klotnikovo. Rajnica zapušča žalostnega soproga Martina in dvoje neprekrbljenih otrok. Komaj je dopolnila 42. leto, jo je pokosila neizprosna smrt ter jo iztrgala žalostni družini. Ko so na dan pogreba pred odhodom odpeli domači pevci pod vodstvom g. organista znano »Nad zvezdami«, to je bilo solzi! Vsem navzočim se je smilila globoko prizadeta družina. G. župnik Tkavc je ob odprtem grobu med številnimi venci, med katerimi je bil zlasti od gostilničarske zadrage še posebno lep, omenjal vrline pokojnice ter zlasti poudarjal, da »kdo pač na tem svetu naj na to-